

# ZÁKON O NAKLÁDÁNÍ SE ZBRANĚMI V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH OVLIVŇUJÍCÍCH VNITŘNÍ POŘÁDEK NEBO BEZPEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY

zákon č. 14/2021 Sb., ze dne 17. prosince 2020

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

## ČÁST PRVNÍ

### NAKLÁDÁNÍ SE ZBRANĚMI V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH OVLIVŇUJÍCÍCH VNITŘNÍ POŘÁDEK NEBO BEZPEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY

#### HLAVA I

#### ÚVODNÍ USTANOVENÍ

##### § 1

##### Předmět úpravy

**Tento zákon stanoví**

- a) zákaz ozbrojených skupin a**
- b) opatření, která může stanovit vláda ve vztahu k podmínkám nakládání se zbraněmi v případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky.**

**Z důvodové zprávy:**

*Z hlediska normativního kontextu je okruh společenských vztahů upravovaných návrhem zákona záměrně důsledně oddělen od problematiky upravované zákonem o zbraních. Na rozdíl od zákona o zbraních, který upravuje pouze nakládání se střelnými zbraněmi v civilní sféře, upravuje návrh zákona výrazně širší množinu právních vztahů týkajících se nakládání se zbraněmi (v širokém slova smyslu) vztahujících se k zajišťování bezpečnosti České republiky, a to jak v jejím aspektu vnitřním, tak i vnějším. (...) První oblastí návrhu zákona je specifický zákaz ozbrojených skupiny. Druhou oblastí je pak rámcová úprava podmínek, za nichž může vláda ve sféře nakládání se zbraněmi přijmout určitá opatření v oblastech dotýkajících se bezpečnosti České republiky. V rámci této oblasti vytvářející základní rámec pro budoucí opatření na úrovni nařízení vlády jsou upraveny 3 dílčí problematiky. Jde jednak o nastavení systému střelecké přípravy coby průřezového nástroje podporujícího zejména rozvoj jiných státem organizovaných či zastrešovaných systémů přípravy obyvatelstva a jednak*

*mimořádná zbraňová opatření pro krizové stavy. Dále jde o podmínky nakládání se střelnými zbraněmi osobami oprávněnými nosit služební zbraň, a to zejména v době mimo službu nebo v mimopracovní době. Konečně jde o problematiku specifických opatření, která může vláda pro oblast nakládání se zbraněmi přijmout po dobu vyhlášeného krizového stavu.*

## K § 1

První ustanovení zákona o nakládání se zbraněmi vymezuje jeho **předmět úpravy**, který je zde dvojitý.

Z komparace názvu zákona a dikce § 1 na první pohled vyplývá určitá disproporce, kdy název zdánlivě naznačuje užší předmět úpravy, než jaký je pak v textu zákona vymezen (název zákona nezmiňuje zákaz ozbrojených skupin). Avšak s přihlédnutím k **systematice zákona**, kdy celá jeho stěžejní první část (§ 1 až 22) je pojmenována Nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky, nezbyvá než konstatovat, že zákaz ozbrojených skupin má tvořit součást této problematiky. Tomu odpovídá i to, že část první zákona obsahuje po hlavě I (úvodní ustanovení) jednak hlavu II (zákaz ozbrojených skupin), jednak hlavu III (opatření vlády ve vztahu k podmínkám nakládání se zbraněmi v případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky). Tyto problematiky jsou tedy v zákoně řazeny souhradně. Hlava IV upravuje přestupky, hlava V potom obsahuje závěrečná ustanovení.

Určitá disproporce však existuje mezi komentovaným ustanovením a zbývajícimi ustanoveními zákona, kdy je zjevné, že **materie upravená zákonem o nakládání se zbraněmi je reálně o něco širší, než jak je v jeho § 1 vymezena**. Například § 11 nebo § 15 zák. o nakl. se zbraněmi totiž obsahují pravidla či povinnosti, které ani nesouvisí se zákazem ozbrojených skupin, ani nejsou vázána na jakékoliv opatření vlády, nespadají tedy do rámce komentovaného ustanovení.

Pokud jde o vztah zákona o nakládání se zbraněmi k **právu EU**, lze odkázat na důvodovou zprávu, která jednak vypočítávala, s kterými závazky, principy a předpisy je navrhovaný zákon v souladu, jednak konstatovala, že zákon upravuje oblasti národní bezpečnosti, jichž se předpisy EU netýkají.

## K písm. a)

**Zákaz ozbrojených skupin** nabývá smyslu teprve ve spojení s § 3 zák. o nakl. se zbraněmi. V § 3 je totiž jednak definováno, co je ozbrojenou skupinou, jednak je realizován vlastní zákaz, přičemž formulačně se vlastně nejedná o zákaz ozbrojených skupin *per se*, nýbrž o zákaz zakládání, organizování, vyzbrojování ozbrojených skupin nebo účasti na jejich činnosti. Jelikož vyzbrojování lze považovat za jednu z možných forem podpory, nelze než konstatovat, že podpora ozbrojené skupiny spočívající v něčem jiném než ve vyzbrojování, není § 3 zák. o nakl. se zbraněmi zakázána. Vycházíme přitom z komparace s úpravou trestněprávní, kdy např. u trestného činu účasti na organizované skupině podle § 361 odst. 1 tr. zákoníku je trestně založení takové skupiny, účast na její činnosti nebo podpora takové skupiny.

## K písm. b)

Lakonicky řečeno, zákon o nakládání se zbraněmi stanoví, co může vláda stanovit. Zákon zde v této souvislosti užívá pojem **opatření**. Tím není myšlena žádná specifická právní forma, pojem opatření je zde užit ve smyslu pravidel či souboru pravidel. Forma, kterou

vláda tato opatření činí, je podle dikce zákona **nařízení vlády**, což je ostatně jediná vládě vyhrazená normativní forma (Jäger, In Rychetský et al., 2015, aspi.cz).

Nařízení je vláda na základě čl. 78 Ústavy oprávněna vydávat k provedení zákona a v jeho mezích. Článek 78 Ústavy „generálně zmocňuje vládu v rámci plnění jejích exekutivních funkcí k podzákoně normotvorbě, výhradně ve formě nařízení, k provedení zákona a v jeho mezích, a to bez nutnosti dalšího výslovného zákonného zmocnění“, nicméně „nelze vyloučit, že takové zmocnění bude v zákoně zahrnuto“ (Jäger, In Rychetský et al., 2015, aspi.cz). Výslovných zmocnění pro vládu obsahuje zákon o nakládání se zbraněmi celou řadu.

Vláda nařízením

- stanoví organizaci a obsah programů střelecké přípravy (§ 4 odst. 2 zák. o nakl. se zbraněmi);
- může vymezit pro příslušný program střelecké přípravy jednotlivé kurzy (§ 4 odst. 2 zák. o nakl. se zbraněmi);
- může stanovit, že program střelecké přípravy bude zajišťován akreditovanou osobou, pokud jsou pro takový program střelecké přípravy stanoveny kurzy (§ 5 odst. 2 zák. o nakl. se zbraněmi);
- může vymezit podmínky účasti na programu střelecké přípravy, pokud jde o určené oblasti, a způsob prokazování splnění těchto podmínek (§ 5 odst. 4 a 5 zák. o nakl. se zbraněmi);
- může stanovit, jaké jiné oprávnění dokládá aprobace v systému střelecké přípravy (§ 7 odst. 1 zák. o nakl. se zbraněmi);
- stanoví programy střelecké přípravy, po jejichž absolvování lze získat aprobaci v systému střelecké přípravy, a určí kategorie střelných zbraní, pro které se aprobace vydává (§ 7 odst. 1 zák. o nakl. se zbraněmi);
- stanoví úroveň odbornosti, dovednosti a případně výkonnosti v nakládání střelnou zbraní, jejichž dosažení je podmínkou pro získání aprobace v systému střelecké přípravy (§ 7 odst. 2 zák. o nakl. se zbraněmi);
- může stanovit způsob podpory střelecké přípravy držitelů aprobace v systému střelecké přípravy (§ 7 odst. 3 zák. o nakl. se zbraněmi);
- stanoví podmínky, za nichž lze osobě účastníci se programu střelecké přípravy přenechat střelnou zbraň [§ 9 odst. 1 písm. a) zák. o nakl. se zbraněmi];
- stanoví rozsah, v němž žadatel o akreditaci prokazuje svou způsobilost zajišťovat kurz [§ 10 odst. 2 písm. b) zák. o nakl. se zbraněmi];
- stanoví podobu a rozsah záznamu o ověření kvalifikace odborného instruktora [§ 10 odst. 3 písm. c) zák. o nakl. se zbraněmi];
- stanoví podobu a rozsah záznamu o průběhu kurzu [§ 10 odst. 3 písm. h) zák. o nakl. se zbraněmi];
- může stanovit, že ozbrojený bezpečnostní sbor, Vojenská policie nebo obec jsou oprávněny vydat osobě oprávněné nosit služební střelnou zbraň, která je držitelem zbrojního průkazu určených skupin, potvrzení, že tato osoba splňuje podmínky pro vydání aprobace v systému střelecké přípravy pro nakládání s určeným druhem střelné zbraně (§ 16 zák. o nakl. se zbraněmi);
- je-li to nezbytné pro plnění úkolů v rámci krizového stavu, může po dobu trvání vyhlášeného krizového stavu stanovit, nejdéle však vždy na 3 měsíce, podmínky nakládání nebo oprávnění nakládat se střelnými zbraněmi odchylně od právních předpisů podle

§ 2 odst. 1 zák. o nakl. se zbraněmi, nebo může nařídit ve zvýšené míře výkon kontrolní činnosti na úseku nakládání se zbraněmi (§ 17 odst. 1 zák. o nakl. se zbraněmi);

- stanoví zvláštní opatření k ochraně, utajení nebo zabránění zneužití informačních systémů a evidencí obsahujících informace o zbraních a držitelích příslušných oprávnění; o provedení těchto zvláštních opatření může vláda rozhodnout v případě vyhlášení krizového stavu (§ 17 odst. 2 zák. o nakl. se zbraněmi);
- stanoví vzor předepsaných formulářů podle § 22 odst. 1 a 2 (§ 22 odst. 3 zák. o nakl. se zbraněmi).

Prováděcí nařízení ve svém záhlaví výslovně odkazuje na všechna shora zmíněná zákonná ustanovení s výjimkou § 17 odst. 1 zák. o nakl. se zbraněmi. Nadto je v prováděcím nařízení odkazováno také na § 6 odst. 2 zák. o nakl. se zbraněmi, nicméně z textu tohoto ustanovení vyplývá, že se v něm hovoří o nařízení vlády vydaném podle § 17 zák. o nakl. se zbraněmi nebo jiném právním předpisu.

Pro úplnost je závěrem potřeba zmínit také potenciál § 5 odst. 3 zák. o nakl. se zbraněmi, podle něhož může blíže neurčený právní předpis stanovit, že osoba účastnící se programu střelecké přípravy má nárok na náhradu nákladů své účasti na něm. Není proto vyloučeno, aby tímto právním předpisem bylo nařízení vlády.

#### **Související ustanovení:**

§ 3 – zákaz ozbrojených skupin; definice ozbrojené skupiny, § 4 – systém střelecké přípravy, § 5 – program střelecké přípravy, § 6 – oprávnění nakládat se střelnými zbraněmi v systému střelecké přípravy a stanovená záloha, § 7 – aprobace v systému střelecké přípravy, § 9 – přenechání střelné zbraně v rámci systému střelecké přípravy, § 11 – prověřování akreditace, § 15 – oprávnění osob oprávněných nosit služební střelnou zbraň v době mimo službu, § 16 – zvláštní potvrzení o splnění podmínek pro vydání aprobace v systému střelecké přípravy, § 17 – nakládání se zbraněmi za krizového stavu, § 22 – předepsané formuláře

#### **Související předpisy:**

Ústava, – úst. zák. o bezpečnosti ČR, – tr. zákoník, – prováděcí nařízení

## **§ 2**

### **Zbraně a nakládání s nimi**

#### **(1) Pro účely tohoto zákona se zbraní rozumí**

- a) **střelná zbraň a střelivo podle zákona o zbraních (dále jen "střelná zbraň"),**
- b) **munice podle zákona upravujícího nakládání s municí,**
- c) **výbušnina podle zákona upravujícího nakládání s výbušninami a**
- d) **pyrotechnický výrobek podle zákona o pyrotechnice, pokud jde o pyrotechnický výrobek, s nímž mohou nakládat pouze osoby s odbornou způsobilostí.**

**(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na nakládání se zbraněmi podle hlavy III této části zákony uvedené v odstavci 1.**

#### **Z důvodové zprávy:**

*Cílem návrhu zákona je zejména: (...) postihnout v rámci působnosti návrhu zákona rovněž eventuální rizika plynoucí s nakládáním s dalšími výrobky (technologemi, materiály), pro nakládání s nimiž je nezbytné určitě zvláštní oprávnění, a které mohou být současně využity typicky v činnosti ozbrojených skupin tak, že tyto skupiny mohou simulovat výkon veřejné (a to v podobě bezpečnostní nebo branné)*

*moci; tyto předměty mohou zahrnovat zejména munici, výbušniny nebo výkonnou pyrotechniku, k nimž by si ozbrojená skupina mohla pokusit zjednat přístup a využít je ke svým cílům; tyto předměty pak může mít smysl v určitých ohledech specifickým způsobem regulovat i v případech některých krizových situací (...)* Jako zbraň se pro účely návrhu zákona definují kromě zbraní též další rizikové předměty a materiály, a sice munice, výbušniny a účinná pyrotechnika. Návrh zákona nicméně v řadě případů svou působností na příslušných místech svého textu explicitně zužuje toliko na nakládání se střelnými zbraněmi ve smyslu zákona o zbraních. Toto vymezení je třeba interpretovat v technické rovině (tj. z hlediska vymezení druhů střelných zbraní); nejedná se však pouze o střelné zbraně v působnosti zákona o zbraních, neboť např. v rámci systému střelecké přípravy mohou být přenechávány též zbraně, s nimiž nakládají subjekty, které jsou z působnosti zákona o zbraních coby civilní normy vyňaty, typicky např. ozbrojené síly. Explicitně se rovněž stanovuje, že nestanoví-li tento zákon v části upravující případy, kdy jsou další podmínky stanovovány na úrovni nařízení vlády, jinak, použije se standardní právní úprava obsažená v příslušných zákonech upravujících „standardní“ způsob nakládání s těmito zbraněmi.

## K § 2

Toto ustanovení definuje pojem **zbraň**, a to pro účely zákona o nakládání se zbraněmi. Zákonodárce tedy doplňuje právní řád o další pojem zbraň, který zde má jiný význam než pojem zbraň v jiných zákonech.

### K odst. 1

Zbraň podle komentovaného ustanovení nelze zaměňovat se zbraní podle § 118 *in fine* tr. zákoníku (cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného), ani se zbraní podle § 1 odst. 1 zák. o zbraních (legislativní zkratka pro střelnou zbraň), ani se zbraní podle § 56 odst. 5 zák. o Policii ČR (zbraň střelná včetně střeliva a doplňku zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo), ani se zbraní podle § 118 písm. e) zák. o Policii ČR (cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, nestanoví-li zákon o Policii ČR jinak) atd.

Výčet věcí, které jsou zbraní ve smyslu zákona o nakládání se zbraněmi, je **taxativní**.

### K odst. 1 písm. a)

Pro účely zákona o nakládání se zbraněmi se zbraní rozumí v první řadě **střelná zbraň a střelivo podle zákona o zbraních**. V současnosti se připravuje nový zákon, kterým bude stávající zákon o zbraních nahrazen (v podrobnostech viz mvcr.cz).

Zákon o zbraních ve své příloze č. 1 část první bod 1 definuje střelnou zbraň jako zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovanou pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost. Příloha č. 1 část druhá bod 1 definuje střelivo jako souhrnné označení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní, nejedná-li se o munici. Zároveň se v § 3 odst. 1 písm. e) zák. o zbraních zavádí pojem střelivo coby legislativní zkratka pro střelivo do zbraní kategorie A až D, které není zakázané. Vše, co je podle zákona o zbraních střelnou zbraní nebo střelivem, je zbraní ve smyslu § 2 zák. o nakl. se zbraněmi.

V § 2 odst. 1 písm. a) zák. o nakl. se zbraněmi se zároveň zavádí legislativní zkratka **střelná zbraň**, a to právě pro střelnou zbraň a střelivo podle zákona o zbraních. Střelná

zbraň ve smyslu zákona o nakládání se zbraněmi je tedy širší množinou, než střelná zbraň definovaná v zákoně o zbraních. Význam rozlišování spočívá v tom, že některá ustanovení zákona o nakládání se zbraněmi pracují s širším pojmem zbraň (např. § 3 při vymezení ozbrojené skupiny), jiná pracují s užším pojmem střelná zbraň (např. § 4 při vymezení systému střelecké přípravy).

### **K odst. 1 písm. b)**

Pro účely zákona o nakládání se zbraněmi se zbraní rozumí dále **munice** podle zákona upravujícího nakládání s municí. Nakládání s municí je předmětem úpravy zákona o zbraních (§ 1 odst. 1). V současnosti se připravuje nový samostatný zákon o municí (v podrobnostech viz mvcr.cz).

Zákon o zbraních v § 70a odst. 1 vymezuje **municí** jako úplně i neúplně zkompletovaný výrobek obsahující výbušninu nebo nukleární, biologický nebo chemický materiál, speciálně konstruovaný pro použití ozbrojenými silami a bezpečnostními sbory.

### **K odst. 1 písm. c)**

Pro účely zákona o nakládání se zbraněmi se zbraní rozumí dále **výbušnina** podle zákona upravujícího nakládání s výbušninami. Podmínky pro nakládání s výbušninami patří dle § 1 odst. 1 písm. b) do předmětu úpravy zákona o hornické činnosti.

Podle § 21 odst. 1 zák. o hornické činnosti se výbušninou rozumí látky a předměty, které jsou uvedeny v Příloze A Evropské dohody o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) zařazené do třídy 1 těchto látek, pokud nejde o střelivo, municí a pyrotechnické výrobky. Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) byla vyhlášena vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 64/1987 Sb.

### **K odst. 1 písm. d)**

Pro účely zákona o nakládání se zbraněmi se zbraní rozumí dále pyrotechnický výrobek podle zákona o pyrotechnice, pokud jde o **pyrotechnický výrobek, s nímž mohou nakládat pouze osoby s odbornou způsobilostí**. To, o čem hovoří zákon o nakládání se zbraněmi, označovala shora citovaná důvodová zpráva jako výkonnou pyrotechniku nebo účinnou pyrotechniku.

Podle § 3 písm. a) zák. o pyrotechnice je **pyrotechnickým výrobkem** výrobek obsahující výbušné látky nebo směs výbušných látek určené k produkci tepla, světla, zvuku, plynu, kouře, nebo kombinace těchto efektů pomocí samoudržitelných se exotermických chemických reakcí. Avšak nikoliv každý pyrotechnický výrobek bude zároveň zbraní ve smyslu komentovaného ustanovení. Existují různé kategorie, do nichž se pyrotechnické výrobky zařazují (§ 4 zák. o pyrotechnice). Podle § 5 odst. 3 zák. o pyrotechnice může pyrotechnické výrobky kategorie F4, T2 nebo P2 hospodářský subjekt nebo osoba s odbornou způsobilostí dodávat na trh nebo jinak zpřístupnit pouze osobám s odbornou způsobilostí. Podle § 3 písm. e) zák. o pyrotechnice je osobou s odbornou způsobilostí osoba, které bylo ze strany Českého báňského úřadu vydáno osvědčení o odborné způsobilosti podle zákona o pyrotechnice.

### **K odst. 2**

Zákony uvedenými v odstavci 1 komentovaného ustanovení se rozumí zákon o zbraních, zákon o hornické činnosti a zákon o pyrotechnice. Odstavec 2 komentovaného

ustanovení výslovně zakládá co do nakládání se zbraněmi vztah **subsidiarity** těchto zákonů vůči ustanovení hlavy III části první zákona o nakládání se zbraněmi. Hlava III části první představuje § 4 až 17. Tato hlava je vnitřně členěna na díl 1 nazvaný Nakládání se střelnými zbraněmi v systému střelecké přípravy (§ 4 až 14) a díl 2 nazvaný Další opatření při nakládání se zbraněmi v případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky (§ 15 až 17).

Jako příklad lze uvést problematiku § 58 zák. o zbraních, který upravuje zabezpečení zbraní a střeliva, kdy je stanovena mezi jinými povinnost mít nošené nebo přepravované zbraně (zde ve smyslu zákona o zbraních) pod neustálou kontrolou. V dané oblasti zákon o nakládání se zbraněmi nestanoví jinak, proto by se na ty zbraně ve smyslu komentovaného ustanovení, které jsou zbraněmi nebo střelivem ve smyslu zákona o zbraních, mělo na základě odstavce 2 komentovaného ustanovení použít ustanovení o zabezpečení zbraní a střeliva podle zákona o zbraních.

Opačným příkladem je úprava přenechání zbraně nebo střeliva, což je institut definovaný v § 2 odst. 2 písm. e) zák. o zbraních coby poskytnutí možnosti jiné osobě se zbraní fakticky nakládat. Tato oblast bude nepochybně modifikována úpravou v § 9 zák. o nakl. se zbraněmi, jenž speciálně upravuje přenechání střelné zbraně [tedy s ohledem na odstavec 1 písm. a) komentovaného ustanovení (střelné zbraně a střeliva podle zákona o zbraních)] v rámci systému střelecké přípravy, a stanoví tedy jinak.

#### **Související ustanovení:**

§ 3 – zákaz ozbrojených skupin; definice ozbrojené skupiny, § 4 až 17 – opatření vlády ve vztahu k podmínkám nakládání se zbraněmi v případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky

#### **Související předpisy:**

tr. zákoník, – zák. o Celní správě, – zák. o GIBS, – zák. o hornické činnosti, – zák. o Policii ČR, – zák. o pyrotechnice, – zák. o zbraních, – vyhl. č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR)